

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

35 Quid resignatio in beneficiis, & quæad ilam requirantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

ndnici sua consuetudine videntes, quamdiu à Præ-
latis non vrgentur.

DVBITATIO XXXIV.

Quibus modis beneficia amittantur.

Diximus de modis acquirendi beneficij, de
conditionibus in beneficiario requisitis, &
de ijs ad quæ beneficiarij obligantur: sequitur nunc
vt dicamus de beneficiorū amissione; quod quarto
loco nobis in hoc capite propositum erat.

187 Porro amitti beneficium ante possessum po-
test vel ex dispositione Iuris, vel per sententiam
Iudicis, vel per liberam dimissionem seu resigna-
tionem.

*Ex disposi-
tione Iuris.* Ex dispositione Iuris amittitur, Primò, Propter
crimen aliquod, cui pœna amissionis ipso facto
per Ius est annexa. Secundò, Propter alterius be-
nificij incompatibilis consecutionem. Tertio, Per
professionem Religionis approbata. Quarto, Per
matrimonium validè initium. de tribus postremis
satis dictum est supra suis locis: de primo aliquid
dicendum. Multa sunt crimina, quibus hæc pœna
annexa est.

*Crimina,
quibus an-
nexa est
amissio
beneficij.* Primò, Hæresis, cap. Ad abolendam.9. de hæ-
reticis, §. 1. ad eò vt hæretico non proficit regula de
triennali pacifica possessione, vt docet Rebuffus
pagina 311.

Secundò, Schisma, cap. Nos consuetudinem,
d.12.cap. Quia diligentia, §. de electione.

Tertio, Sodomia sæpius exercita, ex Bulla Pij V.
apud Nauarrum cap.27.n.249.

Quarto, Percussio Cardinalis vel Episcopi. c. Fe-
licis, de pœnis, in 6.

Quinto, Homicidium qualificatum; nempe per
ficarium pretio conductum. cap. 1. de homicidio,
in 6. iuxta Alexandrum consil. 166.

Sextò, Falsificatio literarum Apostolicarum;
cap. Ad falsariorum.7. de crimine falsi.

Septimò, Si quis per se vel alium occidat Recto-
rem vel alium Clericum sive Ecclesiæ in qua be-
nificium habet, cap. In quibusdam. 12. de pœnis.

Octauò, Si examinatores ad Parochialem, ali-
quid pro examine acceperint; de quo sup. dub. 16.

Nonò, Ob simoniam confidentiæ; ex Bulla
Pij IV. & Pij V. apud Nauarr. cap. 23. num. 100. de
quo infra.

Decimò, Si obtinens Episcopatum, non accepit
consecrationem intra sex menses à pacifica posses-
sione, supra dub. 19.

Vndecimò, Si obtinens parochialem, non fue-
rit promotus ad sacerdotium intra annum; dubi-
tat. 19.

Duodecimò, Si quis duo incompatibilia primi
generis simul retinere præsumserit absque dis-
pensatione, amittit etiam secundum, de quo supra
dub. 27.

Decimotertio, Si Prælati vel administrator
alienet bona Ecclesiæ vel Monasterij absque for-
ma Iure præscripta, vel inconsulto Romano Pon-
tifici, Extrauag. Ambitiosa, de rebus Ecclesiæ non
alienandis.

Decimoquarto, Si quis vi possessionem sit in-
gressus. cap. Eum qui 18. de præbendis, lib. 6. vbi
statuitur, vt qui beneficium, cui animarum cura im-
minet, vi occupat, seu se scieret iniuste intrudat in eo,
sit ipso Iure priuatus beneficio, quod cum cura simi-

li priuatus obtinebat. item, vt qui vi & propria au-
thoritate occupat aliquod beneficiū, eo ipso amit-
tat ius, si quod ante ad illud vel in illo habebat,
v. g. per electionem, vel præsentationem, vel col-
lationem.

Notandum est, in his & similibus casibus (si ta-
men Iura illa quoad pœnas non sint vsu abrogata) 188
beneficium impetrari posse tamquam vacans; sed
crimen est probandum. Ipse tamen beneficiarius
non tenetur sponte sua dimittere ante sententiam,
vt supra cap. 29. dub. 8. diximus, nisi in casu vnde-
cimo & fortè decimo; quia Iura non sunt cum eo
rigore recepta. Quando autem non est quis Iure
priuatus, sed solum priuandus, tunc beneficium ab
alio impetrari non potest, nisi prius feratur senten-
tia priuatiua. Multa autem sunt crimina, ob quæ
quis priuandus dicitur; vt homicidium non qua-
lificatum; cap. Clericis. §. ne Clerici vel Mona-
chi, &c. sacrilegium, periurium, adulterium, & si-
milia grauius delicta depositione digna; vt docent
DD. in cap. Et si Clerici 4. & cap. Cum non ab ho-
mine. 10. de Iudicijs.

Ratione absentia non vacat beneficium ipso Iu-
re, sed requiritur sententia, qua absens priuetur.
Hæc tamen sententia ferri non potest nisi ipso ante
citato, vt colligitur ex cap. Quoniam. Vt lite non
contestata, &c. & Glossa ibidem. & ex cap. 2. de
Cleric. non resident. iuncta Glossa v. Depositis.
& cap. Ex parte. eod. Quod si nescitur vbi sit, ser-
uanda est forma quæ præscribitur cap. Ex tua. eod.
vt docet Glossa in d. cap. Quoniam, nempe vt in-
corum Ecclesiæ triua citationis edictum publice pro-
ponatur, vt reuertantur. quod si postea ultra sex
menses redire distulerint, poterunt suis beneficijs
spoliari. quod si absentis beneficium absque hu-
iusmodi citatione alteri collatum fuerit, reuertenti
non oberit collatio, cap. Tua. de cler. non resident.
vbi Panor. & alij. De quo vide Rebuffum, Titulo
de Collat. num. 58.

DVBITATIO XXXV.

*Quid resignatio in beneficiis, & qua ad
illam requirantur.*

Resignatio hoc loco est iuris sui libera dimissio 189
seu cessio. Libera, inquam, non coacta, quia
coacta per iniuriam, est nulla, vel certè annullanda,
cap. Super hoc, de renuntiatione, & Clem. Multo-
rum, de pœnis. Hæc autem fit tacite vel expressè.
Tacite fit ex Iuris dispositione, absque verborum
expressione; vt si quis matrimonium contrahat; si
lite super beneficio mota cedat; si per tres annos
eam non prosequatur; si in Ordinibus constitutus,
militiæ adscribatur; & alijs modis, quos vide apud
Rebuffum §. De tacita resignatione, & Flaminium
Patritium l. 1. de resignat. q. 1.

Expressè fit, quando disertis verbis agitur. hæc
autem est duplex, alia pura, quæ fit sine conditione
& pacto appposito; & tunc Ordinarius potest con-
ferre beneficium cui libet. alia est conditionalis seu
in fauorem: & hæc vel est simplex in fauorem, vt
quando fit absque reservatione; vel est qualificata,
vt quando fit reservato sibi iure regressus vel in-
gressus, vel pensione, vel aliquibus fructibus: de
quibus plura infra cap. 35. de simonia, vide Flami-
nium quæst. 2.

190
 Vt resignatio sit valida qua requirantur.

Circa qua Notandum est, Vt resignatio conditionalis, & id quod ex vi illius secutum fuerit, sit validum, requiri Primò, Vt beneficium sit resignantis; quia resignatio est sui iuris dimissio. vnde si ita sit priuatus, vt sponte ante sententiam teneatur dimittere; non potest hoc modo resignare. quòd si fecerit, collatio ex vi illius secuta, erit inualida. Si autem non tenetur dimittere ante sententiam, resignatio valida erit; quia adhuc beneficium est ipsius quoad ius possidendi & fruendi; potest tamen postea per sententiam irritari: sicut contractus & alienationes eius, cuius bona ipso iure sunt confiscata ob crimen hæresis, perduellionis, incestuum nuptiarum, &c. irritari possunt; etsi valeant donec sententia irrotationis feratur. de quo vide supra cap. 29. dub. 8.

Secundò, Debet esse libera, non metu vel dolo extorta, alioquin est inualida, vt dictum est; quòd enim fraus vel metus dat causam contractui, non obligat, præsertim si velit is qui iniuriam passus est; nam saltem arbitrio eius potest rescindi; L. 1. 7. Quod metus causa gestum; de quo supra cap. 17. dub. 5. quòd si quis spoliatus beneficio, coactus fuerit renuntiare, potest intentare remedium c. 3. Redintegrandæ. 3. q. 1. Nec Iudex debet audire detentorem, nisi spoliato fuerit restituta possessio, cap. Super hoc 5. de renuntiat. vide Gloss. in c. penult. de his quæ vi metusve causa fiunt.

191 Tertio, Debet fieri in manibus eius, qui potest eam admittere. Hic autem est Summus Pontifex, respectu omnium beneficiorum. Deinde Ordinarius, respectu eorum quæ ipsi subsunt. Tertio, Collator vel institutor; præsertim si habeat iurisdictionem, qua possit ex causa etiam beneficio priuare. colligitur ex cap. Admonet. 4. de renuntiat. Quidam tamen insinuant apertè, talem iurisdictionem non esse necessariam: nam solum dicunt non esse improbabile eam requiri. Ita Innocent. in cap. Quod in dubijs. 8. in fine. de renuntiat. & Glossa Clement. 1. de renuntiat. v. Manibus.

Vbi aduerte, quando resignatio fit in manus Ordinarij, & collatio pertinet ad inferiorem, vt ad Decanum, Præpositum, vel Canonicum; non posse Ordinarium sine illius consensu conferre: nam non debet proprius collator vel institutor per hoc iure suo priuari. Quòd si fiat in manibus laici, valet quidem in præiudicium resignantis, ita vt possit eo spoliari; non tamen ita vt vacet, nisi Superioris consensus accesserit; vt apertè colligitur ex d. c. Quod in dubijs. Idem dicendum si fiat coram Notario, vel alio, qui non est Superior Ecclesiasticus resignantis; cap. fin. de renuntiat. vide Flam. Parisium lib. 7. quæst. 9. & Rebuffum de resignat. expressa, n. 11.

Porro Ordinarius non potest admittere resignationem cum regressu vel ingressu, quia continet simoniam confidentiæ, vt infra dicetur. Potest tamen Pontifex eam admittere, cuius auctoritate hæc labes potest tolli à resignatione, cum solo iure humano sit inuecta. De resignatione cum pensione & in fauorem tertij, est dubium: pleriq; enim Doctores tenent eam esse simoniacam, nisi fiat in manibus Pontificis. sed de hoc infra c. 35. de simonia, dub. 14. & 15.

Quartò, Debet acceptari à Prælo, in cuius manibus fit; alioquin resignans non perdit ius suum, cap. finali de renuntiat. & cap. Inter. 17. de præbendis.

Resignatio cum reservatione pen- sionis.

192 Quintò, Debet conferri illi, in cuius fauorem cum clausula consueta est resignatum, alioquin prouisio non valebit, etiam si à Papa sit facta, vt docet Rebuffus, §. De resignatione conditionali, numero 16. & colligunt Doctores ex cap. vnico, de rerum permutatione, in 6. non enim potest ius meum mihi auferri & dari alteri, me inuito, nisi in poenam.

Sextò, Requiritur, vt is, cui confertur ex vi resignationis, illud acceptet; alioquin resignans non amittit suum beneficium, propter clausulam non aliter, &c. Vbi aduerte, etiam si beneficium iam sit collatum resignatario, tamen resignans manet in administratione sui beneficij, donec alter possessionem acceperit; quia antè non amittit possessionem. Sicut Proconsul manet in administratione, donec successor aduenerit, & quasi Prouinciæ possessionem ceperit; L. Meminisse. 10. 7. de officio Proconsulis.

Septimò, Requiritur consensus patroni, si est beneficium iuris patronatus, vel electorum, si est electiuum; alioquin resignatio in fauorem non valebit, sicut nec permutatio. Ita Glossa in Clem. vnica, de rerum permutatione. Felinus in cap. Cum Bertoldus. 18. col. 5. de sent. & re iudicata. Rochus de iure patronatus, v. Honorificum, q. 3. Gigas, de pensionibus, q. 23. & 24.

Sit tamen resignatio illa putaretur Ecclesiæ utilis, posset eam Superior approbare; (sicut dicemus de permutatione) & valeret absque consensu patroni. Hoc tamen casu si patronatus est laici, debet ei derogari in literis collationis. Idem dicendum in permutatione, alioquin non est valida, vt docet Gigas q. 24. num. 5.

194 Octauò, Si resignans sit infirmus, debet super- uiuere 20. dies post resignationem: alioquin censetur beneficium vacare per obitum, non per resignationem; ac proinde omnis collatio ex vi talis resignationis secuta, est irrita. Ita expressè habet regula Cancellariæ, quam explicat Rebuffus, §. Regula de infirmis.

Nonò, Si resignatio fiat in Curia Romana, debet intra sex menses, à die supplicationis oblatæ computandos, publicari in loco beneficij: si autem fiat extra Curiam, intra mensem publicari debet: alioquin si contingat resignantem mori antè quàm resignatarius ceperit possessionem, beneficium censetur vacare per obitum, & collatio facta resoluatur. Ita habet regula Cancellariæ, quam idem Rebuffus explicat, §. Regula de publicandis.

Publicatio resignationis.

DVBITATIO XXXVI.

Quid permutatio, & quæ ad eam requisita.

195 Permutatio est certa rei ad alteram facta mutua præstatio. vt habetur L. 1. 7. de rerum permutatione. quæ definitio etiam beneficiorum permutationi conuenit. Ad hanc ferè omnia requiruntur, quæ ad resignationem in fauorem. Primò enim requiritur, vt permutantes sint domini suorum beneficiorum: nemo enim potest permutare cum alio nisi rem suam. Vnde qui iam accepit secundum beneficium incompatibile, non potest permutare primum cum alio simplici; quia vacat, ita

Requisita ad permutationem.

1. Debent esse domini beneficij.